

Загальні відомості про дисципліну

Назва дисципліни	Системи прийняття рішень
Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	124 Системний аналіз
Освітня програма	Системний аналіз
Навчальний рік	2021-2022
Семестр	8
Факультет	ФІТ
Курс	4
Підсумковий контроль	екзамен

Місце дисципліни в освітній програмі

Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до креативного та критичного мислення. ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Фахові компетентності	ФК 2. Здатність ефективно проводити системний аналіз, здійснювати дослідження, видобування та аналіз даних з різноманітних інформаційних ресурсів на основі математичних моделей і методів науки про дані для процесів підтримки прийняття рішень. ФК 4. Здатність виділяти основні чинники, які впливають на розвиток фізичних, економічних, соціальних процесів, відокремлювати в них стохастичні та невизначені фактори, формулювати ці фактори у вигляді випадкових або нечітких величин, векторів, процесів та досліджувати залежності між ними. ФК 11. Здатність розв'язувати широке коло задач шляхом розуміння їхніх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів системного аналізу. ФК 12. Здатність розробляти і впроваджувати моделі інформаційних систем і систем підтримки прийняття рішень засобами комп'ютерного моделювання. ФК 13. Здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи в системному аналізі. ФК 14. Здатність формулювати постановку задачі оптимізації при проектуванні систем управління та прийняття рішень: математичні моделі, критерії оптимальності, обмеження, цілі управління; обирати раціональні методи та алгоритми розв'язання задач оптимізації та оптимального керування.
Програмні результати навчання	ПРН 5. Застосовувати математичні методи системного аналізу та кібернетики, методи математичного моделювання для побудови та аналітичного дослідження детермінованих та стохастичних моделей об'єктів і процесів інформатизації, моделей оптимізації, прогнозування, оптимального керування та прийняття рішень сучасних методів розробки та оптимізації концепцій комп'ютерної реалізації моделей об'єктів і процесів інформатизації. ПРН 9. Знати основи теорії оптимізації, оптимального керування, теорії прийняття рішень, вміти застосовувати їх на практиці для розв'язування прикладних задач управління і проектування складних систем. ПРН 10. Знати та вміти застосовувати основні методи постановки та вирішення задач системного аналізу в умовах невизначеності цілей, зовнішніх умов та конфліктів. ПРН 11. Моделювати процес прийняття рішень в умовах невизначеності, оцінювати ефективність та ризикованість рішень, що приймаються.
Необхідні попередні дисципліни	• «Дослідження операцій»; • Математичний аналіз; • «Теорія систем і системний аналіз».

Забезпечення дисципліни

Основні джерела	Рогоза М.Є., Ємець О.О., Ємець Є.М. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. / М.Є. Рогоза, О.О. Ємець, Є.М. Ємець – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 328 с.
	Ситник В.Ф., Гордієнко І.В. Системи підтримки прийняття рішень : навч.-метод. посіб. / В.Ф. Ситник, І.В. Гордієнко . – К. : КНЕУ, 2011. – 427с.
	Довгий С.О., Бідюк П.І., Трофимчук О.М. Системи підтримки прийняття рішень на основі статистично-ймовірнісних методів : навч. посіб. / С.О. Довгий, П.І. Бідюк, О.М. Трофимчук . – К. : Логос, 2014. – 419 с.
	Ковальчук К. Ф., Лозовская Л. І, Савчук Л. М., Аберніхіна І. Г. Моделі і методи прийняття управлінських рішень: навч. посіб / К. Ф. Ковальчук, Л. І. Лозовская, Л. М. Савчук, І. Г. Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Редакційно-видавничий відділ НМетАУ. – 2014. – 116 с.

Аудиторні заняття

Лектор - к.т.н., доц. Геселева Н.В.

№	Тема лекції
1	Розвиток систем прийняття рішень, їх сутність, призначення та структура
2	Цілі СПР та конкурентні переваги застосування
3	Організаційно-технологічні засади підготовки і прийняття рішень
4	Структура СПР
5	База даних і система управління базою даних СПР
6,7	Класифікація СПР
8	Прийняття рішень в умовах ризику. Дерево рішень
9	Прийняття рішень в умовах невизначеності
10	Критерії прийняття оптимальних рішень в умовах невизначеності та ризику
11	Індивідуальний вибір
12, 13	Метод експертних оцінок
14	Групова оцінка об'єктів експертами
15	Багатокритеріальна оптимізація
16, 17	Програмні продукти комп'ютерної підтримки методу аналізу ієрархій
18	Розвиток та застосування СПР на основі сховищ даних
19, 20	Розвиток та застосування СПР на основі OLAP-систем
21	Системи з інтелектуальним зворотнім зв'язком та інтелектуальними
22, 23	Інтелектуальний аналіз даних Data Mining
Загальний обсяг лекцій: 46 год	

Викладач - к.т.н., доц. Геселева Н.В.

№	Тема практичного заняття	Бали
1	Інформаційна підготовка до прийняття рішень	4
2	Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень	4
3	Метод ситуаційного аналізу в прийнятті управлінських рішень	4
4	Підтримка процесу прийняття рішень засобами MS Excel	4
5	Підтримка процесу прийняття рішень засобами MS Excel	4
6	Прийняття рішень за допомогою програми GRaph INterface (GRIN)	4
7	Використання дерева рішень для обґрунтування господарських рішень	6
8	Прийняття рішень в умовах невизначеності	6
9	Критерії вибору оптимального державно-управлінського рішення в умовах невизначеності	6
10	Прийняття рішень в умовах індивідуального вибору	6
11, 12	Експертні методи в розробці управлінських рішень	8
13	Прийняття рішень в умовах групового вибору. Ранжування об'єктів. Коефіцієнт конкордації	4
14	Групова оцінка об'єктів експертами	6
15	Метод аналізу ієрархій	4
16	СПР «Decision Grid».	4
17, 18	СПР «Prime Decisions»	10
19, 20	Концептуальні засади OLAP-технологій	8
21	Використання методів біоніки в інтелектуальних СПР	4
22	Інтелектуальний аналіз даних Data Mining	4
	Загальний обсяг практичних занять 44 год	100

Політика дисципліни

Відвідування занять	Відвідування лекційних та практичних занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів
Відпрацювання пропущених занять	Студент, який пропустив практичне заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними в силабусі джерелами, виконує завдання і здає його викладачу. За умови неповажної причини пропуску заняття, оцінка за практичне завдання буде знижена.
Допуск до екзамену	Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу всі студенти допускаються до іспиту
Підсумкова модульна оцінка	Підсумкова модульна оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за виконання практичних завдань. Максимальна модульна оцінка становить 100 балів. Студент, який отримав підсумкову модульну оцінку менше за 20 балів, при будь-якій екзаменаційній оцінці не може отримати задовільну підсумкову оцінку з дисципліни і буде ліквідувати академічну заборгованість під час додаткової сесії.
Екзаменаційна оцінка	Максимальна екзаменаційна оцінка становить 100 балів
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни обчислюється як середнє арифметичне підсумкової модульної та екзаменаційної оцінки.